

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Translatione Episcopi. Titlvv VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE TRANSLATIONE Episcopi a. TITVLVS VII. I CAP. I.

Patriarcha, qui confirmatum in Archiepiscopatum transferret ad sedem Episcopalem, ab Episcoporum confirmatione suspenditur. In ann. Andr.

Innocentius III. Antiocheno Patriarcha. Un ex illo b generali privilegio, quod beato Petro & per eum ecclesie Roman. Dominus non ster indulgit, canonica postmodum manaverit infirma, contentia majores ecclesie causas ad Apostol. sedem e perferendas, ac per hoc translationes Episcoporum ac sedium mutationes ad summum Apostolic. sedis Antistitem de jure pertineant, nec super his quicquam prater ejus adensum debeat immutari d. Miratur quod L. (Apamen e) electum in (Tripolitana) ecclesiam transfuisti, & novo quodam mutationis genere parvificasti majorem, & magnum quodammodo minorasti, episcopate Archiepiscopum, imo potius dearchiepiscopate praesumens. Licet enim dictus L. nondum fuisset in Archiepiscopum consecratus, confirmationis tamen munus receperat, & Archiepiscopalia (quantum ei licuit) ministrarat, sicut nobis ipse relatione innouit, qui Valien. Episcopum f adferuit confirmasse. Ne igitur perpetrandi similia ceteris audacia tribuatur, te ab Episcoporum confirmatione duximus suspendendum g.

CAP. II.

Electus in Episcopos & confirmatus, transferre potest sedes Papa. Idem Decano & capitulo Andegavenfi.

Inter corporalia b & spiritalia eam cognovimus a differentiam, quod corporalia facilius destruantur, quam construantur: spiritalia vero facilius construantur, quam destruantur. Unde juxta canonicas sanctiones Episcopus solus honorem dare potest, solus auferre non potest. Episcopi quoque a metropolitani sui munus consecrationis accipiunt, qui tamen non possunt, nisi per Rom. Pontific. condemnari. Cum ergo foris sit spirituale vinculum, quam carnale, dubitari non debet: quin omnipotens Deus spirituale conjugium, quod est inter Episcopum & ecclesiam, suo tantum iudicio reservaverit dissolvendum, qui dissolutionem & etiam carnalis conjugii, quod est inter virum & feminam, suo tantum iudicio reservavit: precipiens, ut quos Deus conjunxit, homo non separet. Non enim humana, sed potius divina potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, dispositionem, aut cessionem auctoritate Roman. Pontific. quem constat esse vicarium Iesu Christi, Episcopus ab ecclesia removetur: & ideo tria hec que premisimus, non tam constitutione canonica, quam institutione divina, soli sunt Roman. Pontific. reservata. Sicut autem Episcopus consecratus sine licentia Rom. Pontific. suam non debet ecclesiam derelinquere, sic & electus confirmatus: cum non debeat in dubium revocari, quin post electionem & confirmationem canonicam inter personas eligentium & electi conjugium sit spirituale contractum, cui profecto Episcopus

a In quibusdam antiquis additur, vel electi. b Capit. i. eod. tit. in 3. compil. c Anac. Papa ep. i. Melchior Canus lib. i. de loc. Theolog. d al. attentare. e Paphensem, al. Appantensem. f al. Sivalensem, al. Valensem. g Vide l. i. c. ad leg. iudic. rep. & institut. de except. 4. vide. h Cap. 2. eod. tit. in 3. compil. i in vulgato, esse, legitur: sed abest a manuscriptis. k Vide Dom. Sotum in a. Sententiar. dist. 17. quest. i. Art. 4. Martii. cap. 3. l Vide cap. quatuor, de elect. lib. 6. & cap. ut debent, ad fin. 7. de appell.

73. Hanc vero alter electionem eandem multipliciter impugnat, proponens pronomiatum R. in state pati defectum, necesse sufficientis scientie ad ecclesiam supra dictam, cum aetate mature, & eminentis scientie praesentibus cardinalibus existat: & cum electores cardinalis auctoritate praerelent, habito praesentibus respectu ad personam electam, meliorem zelum eos habuisse censetur. Dicebatur praeterea, quod consensus illius Cui. (quem pars eisdem R. confitebatur) esse contemptum, afferente parte reliqua capitulum illius contemptum, cum non fuerit consensus praesentibus in futurum, sed post electionem accesserit adhibere nihil valebat: & infra. Denique statutum quod conc. quod electionem decernit invalidam, cum conc. eisdem concilii formam in electione peccatur, non debet ad contemptum, & scilicet, quae non sunt de forma, referri. Unde quod ibi dicitur, quod aliter electio canonica non valet, ac respicit tantum, quae attentantia formam concilii memorari: non autem alia, quae peccantur ibidem, sicut est illud quod praesentibus concilio, qui debent, volunt, & possunt commode intervenisse, haberi debet in electione processu, ne caetera, quae super hoc alibi statuta noscuntur, ne caetera, quae super hoc alibi statuta noscuntur, uno verbo videantur evitari. Neque enim a credendum est, Roman. Pontific. (qui iura tenet) quod alias excogitatum est multa vigilis & inventum b, uno verbo subvertere voluisse. Ne ergo quae hinc inde fuerit proposita plenius intelligatur (cum ex Lateranens. concilio in ordinationibus ecclesiarum major & sanior pars capituli exigatur, & futurum generalis concilii contineat inter caetera, ut intelligatur, in quem omnes, vel major & sanior pars concilii electionem disti Rom. non personae, sed potius electionis viri (cum major & sanior pars non consentaneum eisdem) de fratrum nostrorum consilio duximus humiliter irritandam.

CAP. LVIII.

Papae fructus, non possunt electores variare, sed compelli debent ad collationem & electionem. Idem.

Papae fructus variare nequeant electores, cum sit fructus collatio, & electio celebranda. Ad quod per se oportet, compellantur.

CAP. LIX.

Quis dicitur propter simoniam excom. sine culpa electi, non dicitur Episcopus sine com. cassata: scilicet si electus libere resignavit, & fructus collationis glosso 2. in fin. Idem.

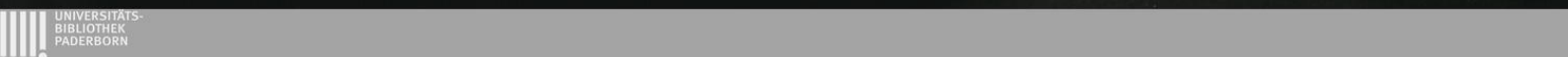
Quis dicitur propter simoniam, eo ignorans, & ignorant non habente commissam, contigerit reprobatur, eo super prelatione c, ad quam taliter fuerit electus, illa vice non potest Episcopus dispensare. Quamvis circa eum, qui ignoranter recipit simplex beneficium per simoniacam pravitatem, post liberam restitutionem Episcopi dispensatio tolleretur d.

CAP. LX.

Beneficium impeditur curis tempus, si possunt impedimentum tolli. Idem.

Beneficium interdicitur ut absque superioris licentia colligere non possunt, tempus statutum a canone curati, excepto in mora fuerint licentiam huiusmodi possidendi e.

a al. non curat. b Vide s. quorum, consistit, in prim. & in c. ad leg. iudic. rep. c al. ad leg. iudic. rep. d Vide l. m. de elec. c. ad leg. iudic. rep. e Vide l. cum qui coll. in fin. cum glos. magna, & ibi Bar. D. de verborum obli. glos.

lis dignitas nihil addit: cum quis Episcopali prae-
 dignitate, nullius tamen ecclesiae possit esse Episcopus:
 quemadmodum de illo contingit, qui oneri Pontificali
 renunciat, non honori. Unde cum non sit majus vin-
 culum Episcopi ad ecclesiam a, quam electi, maxime
 cum fuerit confirmatus b, imò idem penitus & non a-
 liud, idem juris obtinet in utroque. Sicut ergo Episco-
 porum translatio, depositio & cessio, sic & electorum
 post confirmationem (spiritualis conjugii ratione) soli
 est Romano Pontifici reservata: licet utique ad tempo-
 ra ista, quod cautum fuerat de Episcopis, expressum non
 fuerat de electis: propter expressam tamen similitudi-
 nem, vel identitatem potius, nemini poterat videri du-
 bium subtiliter intuenti: cum de similibus idem ju-
 dicium sit habendum. Sed neque istud, quod in cano-
 ne legitur de electo, ut si ultra sex menses per suam ne-
 gligentiam retinuerit ecclesiam viduam, nec ibi, nec
 alibi donum consecrationis accipiat, imò Metropolitanis
 nisi cedat iudicio: aliter intelligitur ecclesia vidua, quasi
 sponsum non habeat, sed quia sponsus ejus nondum sit
 consecratus, adhuc quò ad quendam quasi virimaneat
 solatio destituta: sicut juxta communem e modum lo-
 quendi dicitur ecclesia vidua, quae licet Episcopum
 habeat, inutilem tamen perhibetur habere. Nec quod
 de cessione subsequitur, & statutum fuit ad penam,
 trahi debet ad gratiam: ut sicut Metropolitanis iudicio
 electus deicitur, ita etiam ad aliam ecclesiam possit
 transferri, praesertim cum nec sine auctoritate Romani
 Pontificis fiat cessio vel dejectio memorata: qui ut haec
 possent, ex illo canone, Metropolitanis indulgit. Unde
 si circa translationem idem fieri voluisset, quod de ces-
 sione dixerat, de translatione poterat expressisse: &
 quod non est sanctorum Patrum decreto sancitum, su-
 perstitiosum non est ad inventionibus praesumendum: praes-
 tertim cum nonnunquam intelligatur prohibitum, quod
 non invenitur concessum. Sanè quoniam Turonensis
 Archiepiscopus electum Abriecensem, per Metropolitanum
 suum confirmatum, in ecclesiam vestram praeter aucto-
 ritatem sedis Apostolicæ transferre praesumpsit, & in E-
 piscopum consecrare, quem Rothomagensis Archiepiscopus
 tribuit transmissi: praedictos Archiepiscopos a consecra-
 tione & confirmatione Pontificum, Episcopum vero
 ab executione Pontificalis officii, Bituricensis Archie-
 piscopus juxta mandati nostri tenorem suspendit. Et
 quavis idem Archiepiscopi tanquam majores plus
 excefferint in praemissis d, praefatus vero Episcopus mi-
 nus (utpote illorum tanquam majorum errorem secutus)
 nos tamen intellecta eorum confessione spontanea,
 & supplicatione devota, veniam errori dedimus,
 quòd non ex malignitate, sed ex simplicitate peccaverunt
 e. Et quoniam praefatus Episcopus, qui minus
 peccaverat, severius fuerat castigatus, reatum suum re-
 cognoscens humiliter & devotè, ac misericordiam po-
 stulans, & iudicium non requirens: nos inuentes, quòd
 licet sibi munus consecrationis impensum, nec prioris
 ecclesiae ipsius Pontificem fecerit, nec secundam, cum ad
 primam non fuerit consecratus, & ad secundam (priori
 vinculo perdurante) non potuerit canonicè consecra-
 ri, adhuc conjugaliter alteri alligatus: ei tam à vinculo
 prioris ecclesiae, quàm à poena suspensionis penitus
 absoluto, de benignitate sedis Apostolicæ duximus con-

cedendum, ut priori consensu habentis potestatem ad
 degaven. ecclesiam studeat gubernare.

CAP. III.

Episcopus, qui propria auctoritate de sua ecclesia si transferat
 aliam, carebit utraque.
 Idem Bambergensi a Episcopo, & Petro Silesiae
 Magistro.

Quantò persona b Hildesem. Episcopi c, qui
 ipse verò relicta Hildesem. ecclesia, ad Herbipo-
 lens. ecclesiam auctoritate propria se transfudit. Nos
 attendens quòd veritas in Evangelio protulit: Quis
 Deus conjunxit, homo non separet: & postquam
 transferendi Pontifices ita sibi retinuit Dominum
 Magister, quòd soli beato Petro vicario suo, & per ip-
 sum successoribus suis speciali privilegio e tribuit, ab-
 cessit: sicut testatur antiquitas: & exinde non
 sanerunt reverentiam exhibendam: & exinde non
 ferunt sanctorum canonum sanctiones. Non mirum
 mo, sed Deus separavit, quos Roma. Pontif. spon-
 tate puri hominis, sed veri Dei vicem gerit in terra, non
 suarum necessitate vel utilitate posuit, non laicam
 sed divina potius auctoritate dissolvit. [1. & infra.]
 Ne autem facti pervertitis transeat praesumptio
 exemplum d, (quod quidem, si verum est, non potest
 non esse notorium) sibi precipuis ut administratio-
 nem Herbipolens. ecclesiae penitus derelinquat
 infra.] Ceterum quoniam Herbipolens. ecclesiae
 nonici vota sua in ipsum prosus illicite communi-
 volentes (sicut dignum est) utin eo puniantur, non
 peccaverunt, eligendi eos hac vice suspensio non
 fuit. [4. & infra.] Quia verò Hildesem. ecclesiam
 sicut, cui fuerat alligatus, unde (secundum tradi-
 tum) solutionem quaerere non debuit, immo
 bè dereliquit, ne ad ipsam redeat ulterius, omnia
 prohibemus: cum secundum traditiones e canonum
 qui ad majorem se plebem transfuderit, a ministerio
 pelli debeat aliena, & careat propria, ut ecclesiam
 fideat, quos per superbiam sprevo, nec illis, quoque
 varitiam concupivit f.
 [1. Sincero dilectissimi affectu, tanto fecerit ipsam
 quòd nihil adversus matrem suam Romanam ecclesiam in
 eorum sui ordinis, & ecclesiarum disciplinae dignitate
 Sanè sicut certa multorum assertione comprobatur, & sicut
 canonicus nobilissimus testimonio literarum, quibus ad nos
 bipolens. se Pontificem nominabat.]
 [2. Nolentes autem tanta praesumptione audaciam
 impunitam, qui secundam Apostolum errorem subvertentem
 ptesimus ulicet.]
 [3. Si vero, quòd non credimus, haec suspensio
 non curaverit humiliter observare, & inobtemperans
 sumperit, excommunicationis vinculo ipsum deinceps
 tum, omnibus etiam tam clericis quam laicis Herbipolens.
 sub anathematis interminatione praecipimus, non
 memento fidelitatis, ut omnem sibi obedientiam sibi
 sibi contra sacros canones usurparis, non autem
 postulus: Nemo sibi suavis honorem, sed qui vocatur a Deo
 quam Avon.]
 [4. Etsi contra sed. Apostol. interdictionem ad
 nationem processerint, quòd ab eis factum fuerit, penitus
 & inane.]

a Aliis ita: quo ad ecclesiam. b vide text. in 1. consuet. C.
 & l. Sibus. & l. Paschibus. D. de man. test. c usum. vide l.
 librorum. & quod tamen Cassius. De legat. 3. & l. cum de Laurentis. s.
 a sumam. De fund. inst. leg. d vide l. in Presbyteris. C. de Episc.
 & clericis. & ff. de pen. l. maris. & iste ferit. e vide l. s. sen. ff.
 de li. con. & int. in l. plagis. C. ad legem Fubiam. de pla.

a Sic in 3. compil. Al. Idem Episcopo & Petro Silesiae
 quoniam. b Cap. 3. eod. tit. in 3. compil. Martini. c
 praebuit. d vide l. capitalium. 4. penult. ff. de pen. et in 3.
 in suo. C. de inoffic. testamento. e Leo Papa l. episcopi
 Adde cano. Sardic. can. 1. ubi caretur, ne quis de una Episcopi
 alium transferatur. f Canon. 7. quibus. ff. qu.

CAP. IV.

Sicut Petrus transfert Episcopos: & indulgentia per eum super...

Idem Romanus, Episcopo & Scholastico Magister...

Licet & in tantum: [1 & infra.] Sicut legitimi...

Nec illa e praed. no. indulgentia praesumptio...

Quodam vero fusi Apstol. sed. refertur, quodammodo...

Et administratos eius se ingerens. Hierusalensem se fecit...

CAP. II.

Archiepiscopus alteri Archiepiscopo pallium suum accommodare...

Celestinus III.

Athac a, quia quantum est a nobis ex parte tua, utrum...

Si contigerit eum sine pallio suo ad ecclesiam tibi commissam...

CAP. III.

Ter pallium conferret plenitudo Pontificali officii, & nomen...

Innocentius III. C. Cardinali c. Presbytero Apst.

sed. legat.

Nulli specialis dilectio d illa: & infra. Sanè si postulatio...

Quoniam si oporteat, ut nos, vel tu, ex hoc negotio...

CAP. IV.

Romanus Pontifex semper & ubique utitur pallio, alii in ecclesiis...

Idem.

Athorem g Dei: & infra. Sanè solus Romanus Pontifex...

CAP. V.

Archiepiscopus extra suam provinciam pallio uti non potest, etiam...

Idem Compostellano Archiepiscopo.

Extuarum t renore literarum accepimus, quod cum fuerit...

Licet autem talis consuetudo dicenda sit potius corruptela...

a Cap. 2. eodem titul. in 2. compil. al. hoc. b al. nullo modo. c Innocentius III. Cod. titul. 5. Laurenti in Lucina Presbytero...

DE AVCTORITATE, ET usu pallii.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

Nona quibuslibet ecclesiam provinciam suam Archiepiscopus pallio uti...

Clemens III.

Quoniam super d aliqua re: & infra. Quisvisisti quomodo...

a Ioh. Rambert. Episcop. & magistro preposito scholari Magister...